

TEDENSKESLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto VIII.

V Ljubljani, dne 18. avgusta 1932.

33. šte. v.

Z velikega shoda JRKD v Konjicah

clje in narodni poslanci, ki so nastopili na tem impozantnem shodu. To lepo zborovanje pomeni v konjskem okraju spet korak naprej po začrtani poti, požrtvovalnim javnim delavcem pa je dala najboljša zadoščenje in priznanje mnogoštevilna udeležba.

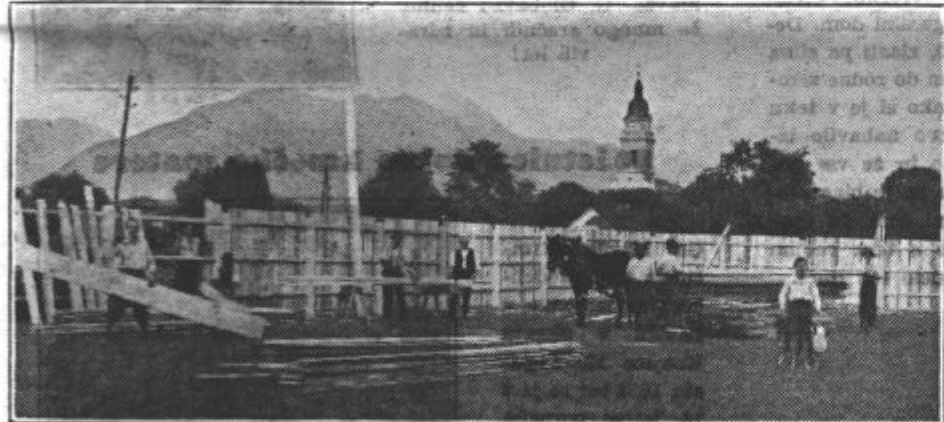
Kakor smo že poročali, je bila prošla nedelja dan lepih narodnih manifestacij v Dravinjski dolini. V Konjicah in Zrečah sta bila impozantna shoda JRKD, prirska sokaška prireditve pa se je vršila v Oplotnici. V Konjicah se je vršil shod na dvorišču Narodnega doma pod vodstvom predsednika sreske organizacije JRKD, g. notarja Jereba. Na sliki vidimo samo del mnogoštevilnih zborovalcev pred odrom, na katerem so poleg predsednika g. notarja Jereba še drugi odborniki organizacije.

Slovo prekmurskega javnega delavca

Zopet je Prekmurje izgubilo enega svojih javnih delavcev. Sodnik dr. Fran Farikaš je bil nenadoma pozvan v službo v Beograd, k sodišču za zaščito države. Posebno je prizadeto prekmursko Sokolstvo, ki je izgubilo v njem dolgoletnega voditelja, organizatorja, najboljšega brata. Pa tudi v ostalem javnem življenju so zazijala vrzeli, ki so tem bolj občutne, ker je danes hore malo nesebičnih in požrtvovalnih delavcev, katerim ni nobena žrtev prevelika, da dosežejo zastavljene naloge v prosvetnem ali narodnem pogledu. Prekmurju je vedno primanjkovalo takih ljudi, saj je njihovo delo v teh krajih dvojnega pomena. A baš v zadnjem času odhajajo iz Prekmurja moške, ki so stali z vso delavnostjo v žarišču javnega udejstvovanja.

Sokolsko delo na Brezjah

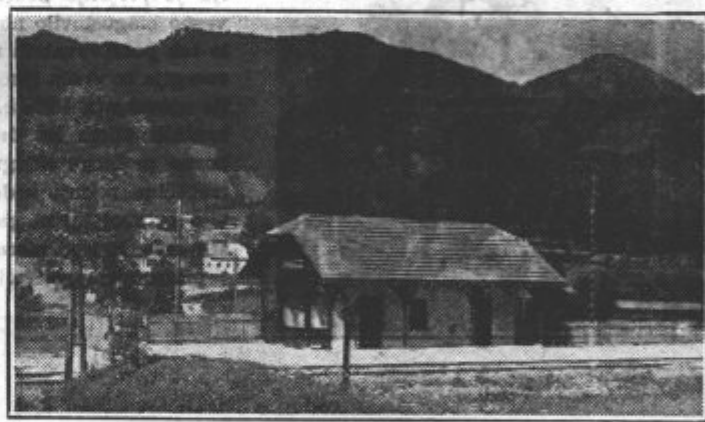
Preteklo nedeljo so svečano otvorili letno telovadišče Sokola. Člani, večinoma kmečki fantje, so dan za dnem hodili na tlako, vozili so les, vlivali sami cementne stebre in opravljali vsa dela, ki bi jih bilo treba sicer drago plačati.

Lep praznik na Primskovem pri Kranju

Je bil pretekli ponedeljek, ko so otvorili gasilski dom pod pokroviteljstvom ljubljanskega župana g. dr. Puca.

Otvoritev podkorenske postaje

Daleč v stare čase sega zgodovina vasi Podkorena, o čemer dosti jasno pričajo stare masivne hiše z letnicami in že skoro porasla, na več mestih v živo skalo vsekana prvotna (rimska) cesta čez Podkorensko sedlo. Francozi so v dobi Ilirije l. 1804. zgradili novo cesto, ker prejšnja ogromnemu prometu ni več ustrezala. Stari vaščani vedo še povedati, kako se je vršil takrat osebni in tovarni promet z vprežno živino, kako so se težko naloženi vozovi in lahke ekvipaže boljše gospode ustavljali pred pošto v Podkorenu, da sta se človek in živina odpočila in se pripravila za težavno potovanje čez Koren. Že pred 100 in več leti je bil Podkoren dobro obiskano letovišče, posebno priljubljeno Angležem in »Pri stari pošti« se nahaja stara tujska knjiga z imeni najrazličnejših grofov, baronov in drugih vplivnih oseb. Leta 1870. se je pričela gradnja železnice. Prvotno je bil določen kolodvor v Podkorenu, kjer naj bi se zgradila tudi tovarna. Glavni štab inženjerjev in tehničnega osebja je bil nameščen v vasi, ker Kranjska gora takrat še ni razpolagala z nobeno tujsko sobo. Na hud odpor domačinov pa je naletela železniška uprava pri nameravani gradnji, ker so se Podkorenčani bali, da bi zaradi kolodvora trpel promet čez sedlo in bi s tem v zvezi izgubili prebivalci svoj zaslužek. Tedaj pač niso pričakovali, da bodo njihovi potomci primorani na lastne stroške graditi postajališče, in to prav zaradi povzdige tujskega prometa. Postajališče Podkoren se je pričelo graditi po načrtih, izdelanih od progovne sekcije na Jesenicah, v začetku meseca maja. Opremljeno je z vodovodom in električno razsvetljavo. Pred nekaj dnevi je bila zgradba z vsemi pritliklinami odobrena in je bila v nedeljo 14. t. m. izročena svojemu namenu. Otvoritev, združena z zabavo na prostem, se je vršila svečano. Ob tej priliki je posetilo Podkoren mnogo tujcev, osobito turistov, ker je leg anovo zgrajenega postajališča kakr nalašč ustvarjena za izhodišče tur v Karavanke in Julijske Alpe. Ko pa bodo zopet bele naše gore, se bo odprl nov svet vsem onim, ki ljubijo beli sport, in bo Podkoren edini, ki bo imel neposredno ob postajališču najugodnejše smuške položaje.

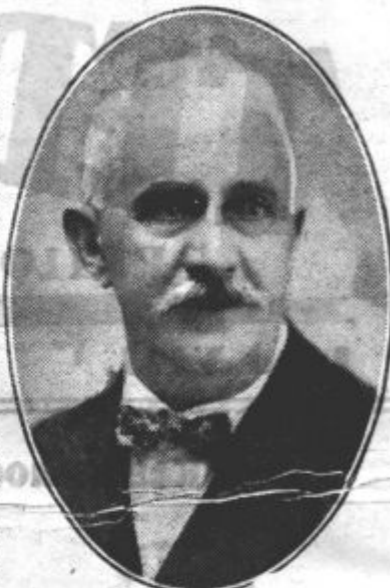
Lepa sportna prireditev kmetske mladine

2:25¹⁰/₁₀, drugi Albin Horvat, Vavta vas, v 2:32 sek. Izmed mlajših je bil prvi Slavko Perc iz Toplice 1:4, drugi pa Jože Pečko 1:12. Za tekmovalenše kmetske mladine je vladalo med občinstvom izredno zanimanje. Po razglasu rezultatov se je vršila razdelitev nagrad, katere je prvakom razdelil društveni predsednik g. Vlado Šurla. Prireditvi društva so prisostvovali tudi člani novomeškega športnega kluba SK Elana s predsednikom inž. Medicem. Kot delegat Zveze iz Ljubljane, ki prireditvam svojih društev posveča največjo pažnjo, je bil navzoč g. Jože Bradač, ki je po tekmi v daljšem govoru pozdravil celotno prireditev in poudaril, da je vendar prišel tudi za kmetsko mladino čas, ko se je začela udeleževati na sportnem poprišču. Čestital je nagrajencem k zmagi. Govoril je tudi kmetijski strokovnjak z Grma g. Fran Malasek. Bila je izražena splošna želja, da bi se v sportnih zadevah kmetske mladine poglabili stiki med mestom in vasjo.

Prošlo nedeljo je priredilo Društvo kmetijskih fantov in deklet v Straži plavalno tekmo svojih članov. Tekme, ki se je pričela ob 15. v Krki, se je udeležilo 10 članov plavačev, 4 starejši plavci so tekmovali izven društva, enako 4 mlajši. Tekmovalna proga je bila dolga za seniorje 135 m, za juniorje 75 m. Izmed seniorjev je došel prvi na cilj Franc Glavan iz Dolnje Straže v času 2:29¹/₂, drugi Fran Flis iz Straže 2:31¹/₂, tretji Martin Medic, Straža, 2:32¹/₂. Izven društva je prvi došel na cilj Leopold Šušteršič iz Hruševca v

Peter Jereb ob jubileju

Pred 40 leti je došel v Litijsko gospod Peter Jereb, 40 let sedi na občini za tajniško mizo, 40 let je gasilec in 40 let se ukvarja pri nas z glasbo. Zlasti zadnji njegov poklic je vršil nad vse neumorno in je znan kot podjeten pevovodja in tudi kot priznan skladatelj. Jereb piše najraje na vse, poskočne napeve. Uglasbil je pesnitve Golarja, Petruške, Jerajeve, Tineta Debeljaka, Kunčiča in drugih mlajših. Kdo ne pozna nežno čuteče skladbe: »Pelin - rožica?« Pa vem, da poznate tudi to-le: »Jaz pa vem, kako rožice cveto« na znano besedilo Ivana Albrehta.

Preteklo nedeljo pa je slavil zbor, ki ga je negoval Jereb štiri desetletja, 40-letnico dela svojega duhovnega voditelja v družbi prijateljev naše pesmi. Petru Jerebu ob krasnih življenjskih zaslugah vse naše čestitke, njegovemu delu pa priznanje.

70 letnica vnetega vinogradnika

V prijazni vasi pod Gorjanci, v Šmarju, je obhajal te dni 70-letnico daleč naokrog znani umni vinogradnik g. Matija Globava. Iz nič si je ustvaril lepo domatijo. Na Golobniku ima vzorno urejen vinograd, kjer prideluje priznani najboljše vinske kapljice. Zaradi njegove častiljive brade, gostoljubnosti in darežljivosti ga nazivajo prijatelji za Miklavža. G. Globavu želimo še mnogo srečnih in zdravih let!

80 letnica dobre kmečke matere

Ga. Marija Strmškova roj. Kodeličeva se je rodila v Leviču v okraju Konjice 13. avgusta 1852 ter se je z 18. letom poročila

z g. Petrom Strmškom na precejšnjem posestvu. Zakonca sta imela 11 otrok, od katerih jih živi 9, ker je enega sina vzela vojna, drugi pa je umrl še mlad kot železniški uslužbenec. Z 48. letom je jubilarntka postala vdova, preko 20 let pa je še vestno s svojimi otroci vodila precejšnje posvetstvo. Sedaj, na stara leta, je njeno največje veselje, ko se za njen god zbero okrog nje otroci, vnuki in vnukinje, ki tvorijo veliko, v najlepši harmoniji živečo družino. Na sliki vidimo jubilarntko, ki je v svoji visoki starosti še čila in zdrava, z 21. vnukom v naročju. Poleg številne rodbine želijo blagi ženi mnogoštevilni prijatelji in znanci, da bi še mnogo let praznovala zdrava in čila v krogu svoje ljubljene rodbine.

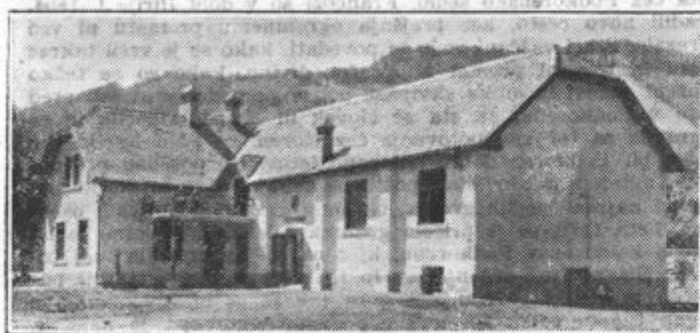
Slika levo:

Gasilski praznik v Podlogu

Eno najmlajših društev na Krškem polju je prejšnjo nedeljo otvorilo in slovesno blagoslovilo novi gasilni dom. Delo teh požrtvovalnih mož, zlasti pa silna energija in vroča ljubezen do rodne zemlje ustvarjata čudeže. Tako si je v teku kratkih štirih let društvo nabavilo izborni motorno brizgalno in že vse potrebščine, zadnjo nedeljo pa je blagoslovilo že svoj lastni gasilni dom. Če upoštevamo krizo, moramo s tem večjim priznanjem pohvaliti delo teh ljudi.

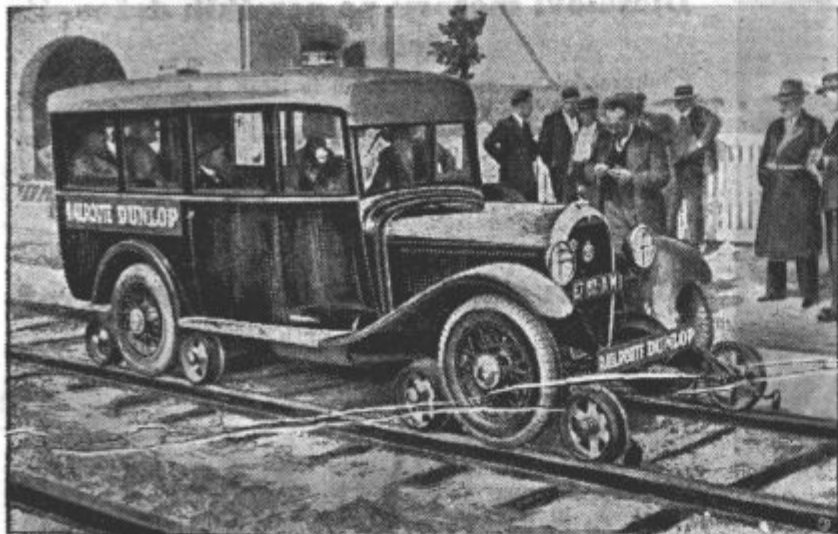
Otvoritev Zadrúžnega doma v št. Pavlu pri Preboldu

Stavba je že od daleč vidna, ker stoji na visoko ležečem krasnem stavbišču, ki ga je velikodušno podarila ga dr. Tajnškova, odnosno gđc. Nada Cvenklova. Lastnica stavbe je Zadruga z o. z. »Zadrúžni dom«, ki jo v glavnem sestavljata Delavsko podporno društvo in Sokol. Poleg obednice, knjižnice, klubske sobe, kuhinje s prikljinami in podstrešnega stanovanja vsebuje naš dom dokaj prostrano dvorano z odrom, ki bo služila za sokolsko telovadbo in razne prosvetne prireditve. Sodelovanje Sokola z izrazito delavsko ustanovo je prav hvale vredno. Prvo društvo ima narodno-vzgojne smotre, drugo pa bolj gospodarsko-socialne. Obe društvi se hočeta udeleževati prosvetno v isti smeri, kar se more vršiti le na sporazumen način, saj imata obe društvi po večini ene in iste sotrúdnike. Naše delavstvo je kulturno napredno in nacionalno in bo tako tudi ostalo v bodočnosti. Zato je le prav, če se njegovi interesi povežejo čim tesneje s sokolskimi stremljenji. Otvoritvena slovesnost je bila preteklo nedeljo pod pokroviteljstvom bana g. dr. Draga Marušiča, ki je izpadla nad vse častno in je pokazala, da so šempavselčani v prvih vrstah narodnega dela. Ob tej priložnosti je priredilo savinjsko sokolsko okrožje zlet v št. Pavel pri Preboldu.

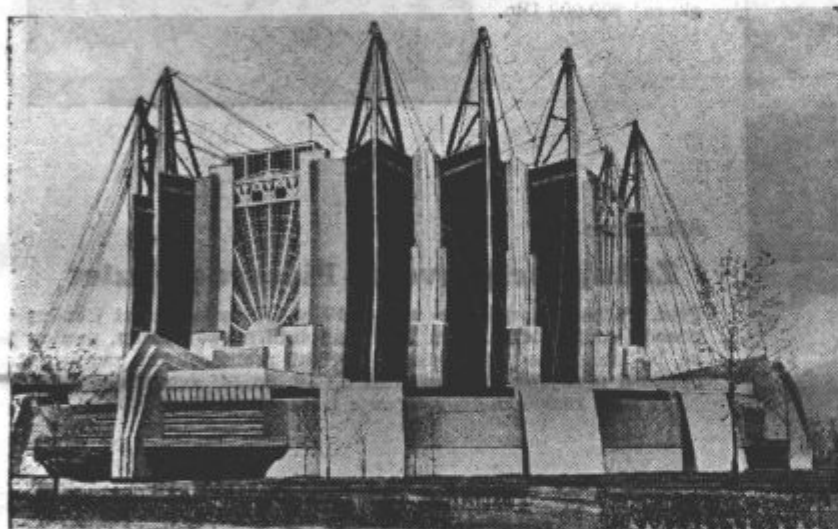
Stavba zadrúžnega doma v prijaznem št. Pavlu v lepi Savinjski dolini je popolnoma dovršena. Ako pomislimo na hudo gospodarsko krizo, si lahko predstavljamo, da je bila zgradba zvezana z nemalimi težavami in da je bilo treba opustiti marsikaj, kar bi napravilo dom še prikupnejši.

Fancoski avtomobil na tračnicah

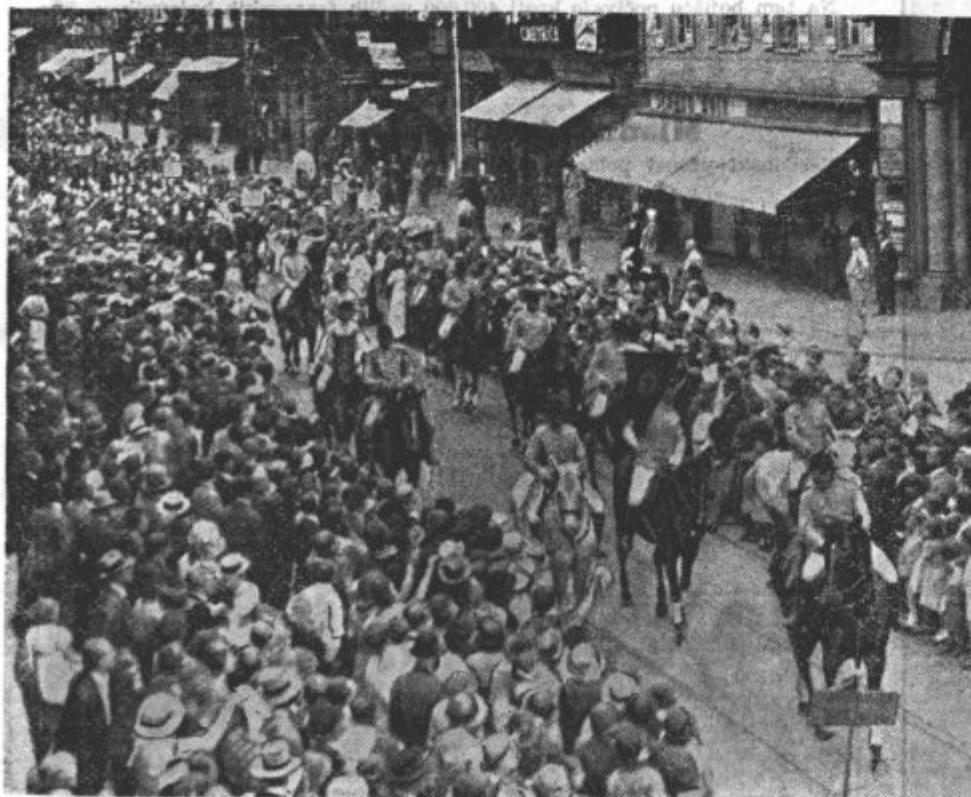

Tehniki vsega sveta si razbijajo glavo z vprašanjem avtomobila, ki bi tekkel po tračnicah tako kakor po cesti. Najnovejši francoski izum te vrste kaže zgornja slika. Sprednja in zadnja kolesa avtomobila postavijo med štiri pare manjših koles, ki omogočajo vozilu, da teče po tračnicah gladko kakor železniški vagon.

Priprave za svetovno razstavo v Chicagu

V Chicagu se zdaj pripravljajo na razstavo »Sto let napredka v Chicagu«. Na razstavišču stoji tudi »hiša tehnike« z višjo streho po vzorcu visečih mostov. Stene v tej hiši se dajo poljubno premikati, prostori se lahko povečajo ali zmanjšajo.

Boj za ameriškega prezidenta

Samo dva kandidata — dosedanji prezident Hoover in guverner Roosevelt

V novembru bodo imeli v Zedinjenih državah Severne Amerike predsedniške volitve. 120-milijonski ameriški narod ima samo dve politični stranki, demokratsko in republikansko, ki ji pripada sedanjí predsednik Herbert Hoover. Izid predsedniških volitev v Ameriki bo močno, morda celo odločilno vplival na razvoj gospodarskih razmer v Evropi. Sedanjí predsednik Hoover, dobro znan po povojni aprovizacijski akciji v Evropi, ni za črtanje ali znižanje evropskih vojnih dolgov Ameriki. Hoover je bil izvoljen za predsednika v času preloma še nedavnega gospodarskega blagostanja Amerike in ameriški narod je videl v njem karkipana, ki bo varno prevozil vse nevarne vrtnice in valove. Kmalu so se pa Američani hvaležno spominjali bivšega predsednika Coolidgea, starega, lahko bi rekli lakomnega skopuha, a navdušenje za Hoovra se je dokaj ohladilo. V splošnem niso ameriškem narodu edino važna skrb vojni dolgovi Evrope, gre mu, skoraj bi lahko rekli, bolj za boj proti prohibiciji (prepovedi alkohola). Ta boj je velikega pomena tudi za nekatere evropske države, kajti če bi bila v Ameriki odpravljena prohibicija, bi iz Evrope lahko zopet izvažali v Ameriko alkoholne pijače in hmelj. Tako bi se zopet zasukalo zdaj zarjavelo kolesce svetovne trgovine in gospodarska kriza bi bila vsaj nekoliko ublažena. Dva sta kandidata na mesto ameriškega predsednika, dosedanji predsednik Hoover in guverner Roosevelt. Republikanec Hoover je kandidat privrženecv prohibicije, Roosevelt pa kandidirajo »mokri« demokrati. O določenju kandidatov odločujejo zastopniki vseh 48 severnoameriških držav in za Rooseveltovo kandidaturo je glasoval tudi zastopnik držav Illinois in Indiana, čikaški župan Cermak, po rodu Čeh.

Kandidat republikancev Herbert Hoover

Kandidat demokratov guverner Roosevelt

Slika desno:

Visok poset v Dalmaciji

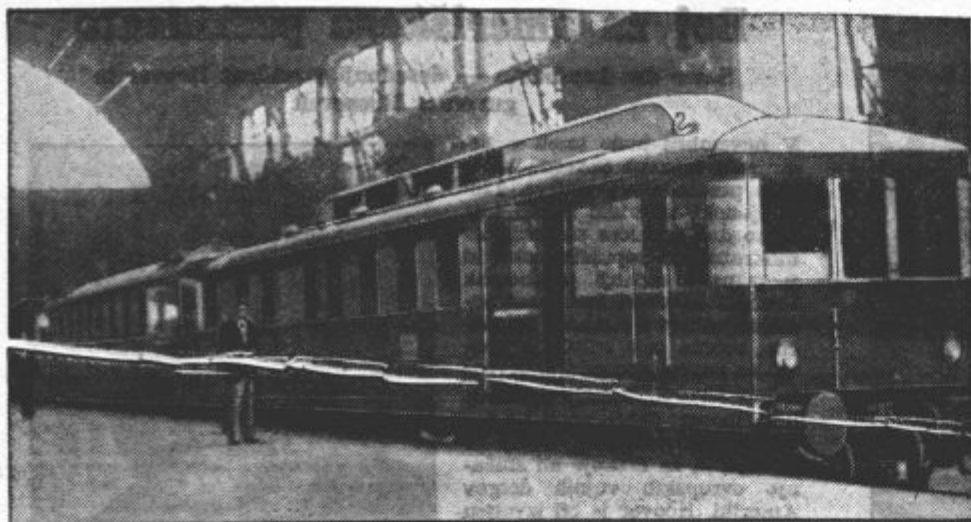
Preteklo soboto je prispel v Divulje angleški prestolonaslednik waleški princ, ki potuje s hidroplanom ob naši obali do Kotora, kjer je angleško sredozemsko brodovje, in dalje do Krfa. V Divuljah se je angleški prestolonaslednik ustavil samo toliko časa, da je hidroplan popolnil zaloge bencina in olja.

Slika levo:

Velik kongres gasilcev

V badenskem mestu Karlsruhe so se prošle dni sestali zastopniki gasilskih društev k svojemu 21. kongresu. Zbralo se je 10.000 gasilcev, med njimi tudi mnoge inozemske delegacije.

Slika levo: an hidromotivna lokomotiva

Dieselovi motorji na nemških državnih železnicah

Konkurenčni boj med avtomobili in letali je primoral ravnateljstvo nemških državnih železnic, da je zaradi pospešene vožnje na svojih progah začela uvajati Dieslove motorje,

Ali bo ta raketa prodrla v stratosfero?

Te dni bodo na Greifswalder Oie pognali v zrak raketo berlinskega inženjerja Johanna Winklerja, ki ima namen nadkriliti dosedanj raketni višinski rekord 4 tisoč metrov, če le nogoče pa prodreti na mejo stratosfere 15.000 m visoko nad zemljo. Winklerjeva raketa je dolga 2 metra, največji premer znaša pol metra, teža 10 kg in je veljala skoraj 200.000 Din.

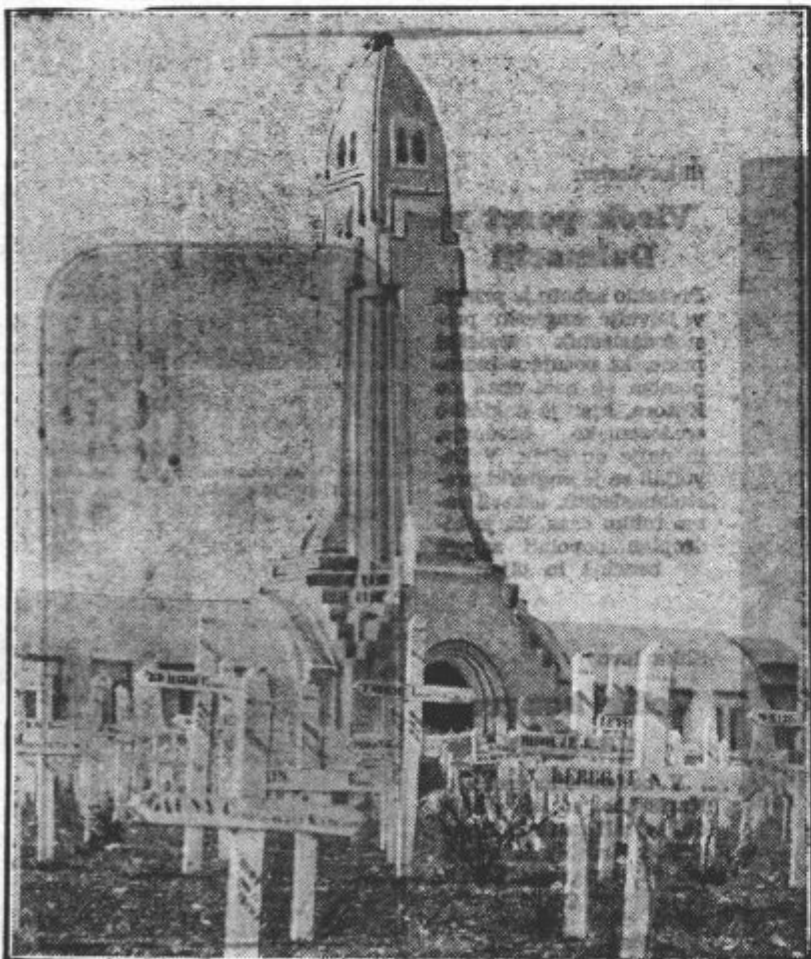
Slika levo:

Zadnje priprave za Piccardov vzlet

Prof. Piccard pregleduje na letališču Dübendorfu pri Curihu posode vodika, s katerim bodo napolnili njegov balon, preden se bo dvignil v stratosfero. Curiški meteorološki zavod je opozoril učenjaka, da mu grozi od 10. do 14. avgusta v višini nad 16.000 metrov trčenje z meteoriti Perzeidov.

Poklonitev žrtvam svetovne morije

Slika levo:

Kostnica na verdunskem bojišču

Pred nekaj dnevi so odkrili najvišji predstavniki francoske republike v Douaumontu na verdunskem bojišču ogromen spomenik v podobi kostnice, ki stoji na vrhu griča sredi prostorne panjave med 20.000 belimi križi. Na tem bojišču počivajo kosti 400.000 padlih francoskih bojevnikov. Spomenik je 140 m visok. V njegovem najvišjem nadstropju gori noč in dan večna luč za žrtve svetovne vojne.

Slika spodaj:

Mladina krasl grebove junakov

Verdunski učenci polagajo cvetje na grobove neznanih junakov pokopališča Faubourg-Pavée.

